

Izydora Dąbska (1904-1983). Mądrość i prawda

Nakładem wydawnictwa Marek Derewiecki ukazała się nowa pozycja z serii „Biblioteka Europejska” pt. „Izydora Dąbska (1904-1983). Mądrość i prawda”. Książka została objęta patronatem Teologii Politycznej.

Tytuł: *Izydora Dąbska (1904-1983). Mądrość i prawda*

Redakcja: Barbara Judkowiak, Radosław Kuliniak, Mariusz Pandura, Łukasz Ratajczak

Liczba stron: 610

Okładka: twarda z obwolutą

Data wydania: 2023

ISBN: 978-83-66941-47-2

Związek wolności z odpowiedzialnością był i jest przedmiotem wyczerpujących analiz etyków i filozofów prawa. Rzadziej bierze się pod uwagę podstawowy – jak mi się wydaje – związek denotacji słowa „wolność” z denotacjami słowa „prawda”. Związek ten przybiera różną postać w zależności od tego: po pierwsze, o jaki sens słowa „prawda” chodzi, po drugie, jaka jest natura owej relacji. O jednym powiązaniu, na które zwrócili uwagę stoicy była już mowa. Podstawową wolnością człowieka w myśl tej koncepcji jest wolność od fałszu w znaczeniu błędu, a zatem możliwość trafnego rozpoznawania i akceptowania prawdy w znaczeniu prawdziwego o rzeczy sądu. W tym rozumieniu

wolność jest warunkiem poznania. Poznanie zaś odsłaniające rzeczywisty stan rzeczy czyli prawdę w znaczeniu ontologicznym jest dobrem istoty rozumnej a w konsekwencji wolność jako warunek nabiera wartości instrumentalnej środka osiągnięcia naczelnej wartości, jaką jest prawda. Ale wolności ludzkiej towarzyszyć też może fałsz jako świadome naruszanie wartości prawdy, fałsz w sensie kłamstwa narzucanego człowiekowi przez innych, w szczególności przez wroga, przez nieodpowiedzialną władzę, przez propagandę polityczną itp. Wolność od fałszu w tym rozumieniu i równoczesna możliwość demaskowania go i głoszenia prawdy jest podstawą moralności społecznej. Nie ma społecznej moralności bez prawdy w sensie negacji kłamstwa obliczonego na ujarzmienie ludzi przez uniemożliwienie im wydawania prawdziwych sądów o sytuacji ich społecznego bytu. Zakłamanie życia społecznego wyrażające się między innymi w używaniu słów bez pokrycia lub w dowolnym zmienianiu ich znaczeń celem wprowadzenia w błąd, a tym samym ogłupianiu ludzi, narusza podstawową wolność człowieka jako istoty rozumnej.

(Izydora Dąmbska, *Gdy myślę o słowie „wolność”* – fragment)

Książka dostępna jest na stronie wydawcy

Spis treści:

Wprowadzenie 7

I. Kalendarium

Kalendarium 19

II. Listy

Listy Władysława Tatarkiewicza do Izydory Dąbskiej 101

III. Dokumenty

Życie 233

Nauka 241

Protesty 268

IV. Sprawy zatrudnienia uniwersyteckiego Izydory Dąbskiej

Sprawa zatrudnienia Izydory Dąbskiej z Uniwersytetu Warszawskiego do Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (lata 1948–1949) 287

Listy Izydory Dąbskiej z Kazimierzem Ajdukiewiczem 287

Listy z władzami Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (lata 1956–1957) 306

Korespondencja Izydory Dąbskiej z władzami Uniwersytetu Wrocławskiego (lata 1956–1957) 319

Spory o Kraków 327

Korespondencja z Romanem Witoldem Ingardenem w sprawie nominacji w Krakowie (1956–1957) 327

Korespondencja Izydory Dąbskiej z Dziekanem Wydziału Historyczno-Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego i Ministerstwem Szkolnictwa Wyższego 348

Akt nominacyjny Izydory Dąbskiej na katedrę Historii Filozofii na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego 370

Sprawa przeniesienia Izydory Dąbskiej z Uniwersytetu Jagiellońskiego do Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie 371

V. Teksty

Izydora Dąmbaska, *Gdy myślę o słowie „wolność”* 389

Izydora Dąmbaska, *O bezimienności* 396

Izydora Dąmbaska, *Z filozofii imion własnych* 428

Izydora Dąmbaska, *Pod opieką muz* 447

Izydora Dąmbaska, *Z genealogii ideałów życiowych: Platoński ideał filozofa* 451

VI. wspomnienia i przemówienia, między innymi z Jubileuszu siedemdziesięciolecia urodzin i odejścia na emeryturę, Izydory Dąbskiej

Izydora Dąmbaska, *Wspomnienie o Profesor Danieli Gromskiej* 465

Izydora Dąmbaska, *Władysław Witwicki (1878–1948)* 470

Izydora Dąmbaska, *Przemówienie na posiedzeniu Komitetu Redakcyjnego Klasyków Filozofii z okazji osiemdziesięciolecia Profesora Władysława Tatarkiewicza* (Warszawa, 27 VI 1966) 479

Izydora Dąmbaska, *Z refleksji Władysława Witwickiego nad nauką i jej stosunkiem do innych dziedzin życia* 483

Izydora Dąmbaska, *Moje przemówienie na posiedzeniu Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Filozoficznego w dniu 26 października 1974 roku* 489

Halina Słoniewska, *Na uroczystość uczczenia Izy 26 października 1974 roku* 493

Irena Krońska, *O Izydorzcie Dąbskiej* 495

VII. Fotografie

Fotografie 505

Abstract 597

Indeks nazwisk 599